

FORSLAG TIL FELLES FAGSKOLESTRATEGI

Fagskole – høyere yrkesfaglig utdanning – etterspørres i arbeidslivet. Fagpolitisk utvalg vedtok 23.05.2018 å sende forslag til en felles østlandsstrategi til fylkeskommunene for politisk behandling. Særlig aktuelt er arbeid med ny finansiering fra 2018, og nå i mai – juni behandler Stortinget ny fagskolelov.

Forslag om å utarbeide en felles fagskolestrategi for fylkeskommunene har utgangspunkt i et oppdrag fra fylkesordførernivået, Østlandssamarbeidets Kontaktutvalg. Kontaktutvalget har gitt fagpolitisk utvalg i oppgave «å vurdere hvordan man gjennom Østlandssamarbeidet kan bidra til å styrke fagskolene i regionen». Fagpolitisk utvalg vedtok å gjøre dette gjennom å utarbeide en overordnet felles fagskolestrategi. Forslaget er utarbeidet av en arbeidsgruppe, med fagskolerektorene og ØS fagskolegruppe som referansegruppe. De 8 fylkeskommunene (med Oslo) på Østlandet eier i alt 6 fagskoler: Fagskolen Innlandet, Fagskolen Oslo – Akershus, Fagskolen i Østfold, Fagskolen Tinius Olsen (Buskerud); Fagskolen i Vestfold, Fagskolen Telemark. Foruten å være eier av fagskole har fylkeskommunene fått utvidet ansvar for forvaltning, særlig gjennom ny finansieringsordning fra og med 2018. Både fylkeskommunene og Kunnskapsdepartementet har i vårhalvåret 2018 arbeidet mye med finansieringsordningen. Fagskolegruppa i Østlandssamarbeidet inviterte i mars helsefagskoler til informasjonsmøte, da disse er en gruppe som får nytt regelverk.

Forslaget til felles fagskolestrategi 2018 – 2025 omfatter 8 punkter og fylkeskommunene er bedt om å melde tilbake til Østlandssamarbeidet om sin politiske behandling innen 1.oktober. Saken går så til fagpolitisk utvalg 17.10.2018 med innstilling til Kontaktutvalget, som har sitt høstmøte i Tønsberg 01.-02.11.2018.

Forslag til felles fagskolestrategi som sist i mai er sendt fylkeskommunene:

FELLES FAGSKOLESTRATEGI FOR FYLKESKOMMUNENE PÅ ØSTLANDET

2018 – 2025

Utgangspunktet for arbeidet med en felles fagskolestrategi er oppdrag fra Kontaktutvalget i Østlandssamarbeidet (sak 12/2017) til fagpolitisk utvalg opplæring, kompetanse, verdiskaping: «Kontaktutvalget ber fagpolitisk utvalg vurdere hvordan man gjennom Østlandssamarbeidet kan bidra til å styrke fagskolene i regionen. «

Forslag til visjon:

Fagskolene på Østlandet skal være attraktive, fleksible, foretrukne og utviklende læringsarenaer for studenter, kursdeltagere, tilsatte, arbeidslivet og andre samarbeidspartnere.

Strategien omfatter følgende tre områder med målsettinger og tiltak (FK må foreslå og prioritere nærmere tiltak / handlingsplan ved politisk behandling av strategien):

1. Regional utvikling og samarbeid
2. Finansiering
3. Kvalitet og godkjenningsordninger (NOKUT)

1. Regional utvikling og samarbeid

I Meld.St. 9 (2016-2017), fagskolemeldingen, har Solbergregjeringen en visjon om at «fagskoleutdanning på sikt skal være mer attraktiv, ha flere studenter, større fagmiljøer og at fagskolesektoren som helhet skal være mer synlig og mer ettertraktet i arbeidslivet».

Nye, større fylkeskommuner gis større ansvar for kompetansepolitikk og samfunnsutvikling.

Globale, nasjonale og regionale utviklingstrekk påvirker samfunnet vårt, med globalisering, ikt-teknologi, robotisering og omstilling i industrien (Industri 4.0.). For arbeidstakere blir det behov for omstillingsprosesser og med det livslang læring. Det er behov for innovasjon ikke bare i bedrifter, men også i offentlig sektor. Et eksempel på dette er bruk av velferdsteknologi i helsesektoren. NHO peker på et stort behov for yrkesfag og folk med fagskole. Likeledes har helsesektoren behov for ansatte med fagbrev som grunnutdanning etterfulgt av spisskompetanse som fagskoleutdanninger kan gi.

Målsettinger og tiltak:

1.Fylkeskommunene har et felles kunnskapsgrunnlag for å kunne tilby fagskoleutdanninger tilpasset arbeidslivets behov.

a)Fylkeskommunene utarbeider et kunnskapsgrunnlag og analyserer behovene for fagskoleutdanninger på Østlandet.

b) Videre vurderes hvilke behov for nasjonale tilbud som fagskolene på Østlandet bør ta ansvar for.

2.Samarbeidet mellom fagskolene på Østlandet videreutvikles.

a)De fylkeskommunale fagskolene på Østlandet har lenge samarbeidet om felles informasjonskatalog, inntak, noen fagtilbud. Rektorer og fagskolestyrer drøfter på hvilke områder fagskolene bør videreutvikle samarbeidet.

b) Det drøftes særskilt hvilke utdanningstilbud det eventuelt bør samarbeides om og hvilke tilbud det er naturlig bør utvikles, «spisses», ved én fagskole – med felles kunnskapsgrunnlag og analyser som utgangspunkt for drøftingene.

3.Fagskolen skal være kjent som en attraktiv utdanningsveg etter fagbrev / videregående opplæring

a) Holdningskampanjer og omdømmeprosjekter iverksettes. Fylkeskommunene bruker de arenaer som finnes til å gi kunnskap og bygge et positivt omdømme for fagskolen som praktiske utdanningsveg.

b) Særlig fagskolene selv, karriereveiledere, yrkesfaglærere, opplæringskontorer, partene i arbeidslivet og bransjene må ses som viktige aktører når det gjelder å «framsnakke» yrkesfagutdanninger som samfunnet har behov for.

4.Fagskolene bidrar til utvikling og omstilling i arbeidslivet og livslang læring for den enkelte

a) Fagskolene på Østlandet skal gi utdanningstilbud ut fra lokale, regionale og nasjonale behov som regionen bør ta ansvar for. Fagskolene vil forholde seg både til behov som arbeidslivet har for kompetanse, og behov som enkeltpersoner har for læring og utvikling. Det kan organiseres som hele fagskoleutdanninger eller kortere kurs.

b) Fylkeskommunene vil gi fagskolene et ansvar for å gi yrkesfaglærere sin formelle kompetanse med yrkesteori og yrkesfaglig pedagogikk

2.Finansiering

Det ble i fra forvaltningsreformen (2010) og utover gitt signaler om at finansieringen av fagskolene skulle legges om. Stortinget gjorde vedtak i 2017 og Regjeringen fulgte opp med ny finansieringsordning fra 2018 og oppdragsbrev til fylkeskommunene om et videre forvaltningsansvar enn tidligere. Tilskudd samles nå i ett budsjettkapittel i statsbudsjettet under Kunnskapsdepartementet. Tilskuddet pr fagskoleplass er fremdeles lavere enn det en plass i gjennomsnitt koster, så fagskolene og fylkeskommunene har utfordringer med å kunne utvikle fagskolene. Et par av fylkeskommunene på Østlandet har derfor i noen år bidratt med egne midler i tillegg til statstilskudd.

Målsettinger og tiltak:

5.Finansieringen av fagskoletilbud må gjenspeile reelle kostnader og ta hensyn til særlig kostbare tilbud.

Grunntilskuddet må være forutsigbart og må sammen med det nye resultatbaserte tilskuddet gi fagskolene nok ressurser til en kvalitetsmessig god drift. I tillegg trenger fagskolene utviklingsmidler for å kunne bidra til nødvendig omstilling og utvikling i arbeidslivet.

a) Fagskolesektoren er på den politiske dagsorden. Fylkeskommunene samarbeider og kommuniserer behov og utfordringer til departement og Storting. Dersom fagskolesektoren skal vokse, slik fagskolemeldingen har som målsetting, må staten tilføre sektoren ressurser i henhold til dette.

b) Østlandssamarbeidet og fylkeskommunene vil bruke muligheter til dialog i politiske møter dit departement og stortingsrepresentanter inviteres. For å fremme fagskolen skal vi sammen vurdere innspill til høringsaker og bruke høringer i stortingskomité.

c) Når det er relevant bes KS om å følge opp saker i sine konsultasjonsmøter med Regjeringen / departementene.

3.Kvalitet og godkjenningsordninger

Land i Europa har utviklet et europeisk kvalifikasjonsrammeverk og Norge har bygget et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk med innplasseringer fra grunnskole opp til doktorgrad.

Fagskoleutdanning er høyere utdanning, på tertiærnivå, men plassert lavere i kvalifikasjonsrammeverket enn akademiske utdanninger.

Kunnskapsdepartementet har opprettet NOKUT som kvalitetsorgan, for universiteter, høyskoler og fagskoler. NOKUTs tradisjon har vært oppfølging av akademiske institusjoner. Fagskolene har behov for en godkjenningsordning, for raskt å kunne tilpasse seg et arbeidsliv i utvikling, «tilpasset nye kompetansebehov og krav i arbeidslivet» (NOU 2014:14 Fagskolen – et attraktivt utdanningsvalg)

Målsettinger og tiltak:

6. Fagskoleutdanning skal verdsettes som høyere utdanning og dette skal gjenspeiles i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

a) Fylkeskommunene i samarbeid med fagskolene og deres styrer vil ta opp endringer i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, for å få innplassering av fagskoleutdanninger som likeverdige med akademiske høyskoleutdanninger.

7. NOKUT skal modernisere sine godkjenningsordninger for fagskolesektoren.

a) Fylkeskommunene i samarbeid med de fylkeskommunale fagskolene og deres styrer vil ta opp med Kunnskapsdepartementet at NOKUT må innrette sine godkjenningsordninger for fagskolene på en slik måte at raske endringer i utdanningstilbudene kan være mulig

b) De fylkeskommunale fagskolene må søke om å bli akkreditert slik at de selv kan opprette studietilbud. Gjennom forpliktende samarbeid oppnås synergier som kan forenkle etablering av nye tilbud ved den enkelte fagskole.

c) Fagskolene ved styrene drøfter og ber eventuelt fylkeskommunene ta opp med Kunnskapsdepartementet at NOKUT-godkjenning for fagskoletilbud ved én fagskole skal kunne gjelde for flere samarbeidende fagskoler. Fagplaner utarbeidet ved én fylkeskommunal fagskole bør kunne brukes ved flere. Detaljerte krav fra NOKUT med hensyn til lokalisering, lærerkrefter med videre bør avskaffes.

8.Utvikling – innovasjon: Etter initiativ ved de fylkeskommunale fagskolene på Østlandet og oppfølging ved fylkeskommuner, gjennomføres et nybrottsarbeid i Høyere yrkesfaglig utdanning a.s for en bachelor med yrkesfagbakgrunn

a)Fylkeskommunene vil bidra til – når NOKUT-godkjenning foreligger – at en pilot gjennomføres, i ledelse på byggeplass på bachelornivå.

b) Fylkeskommunene vil i samarbeid med bransjer bidra til at flere tilbud, basert på praktiske og yrkesfaglige fagskoleutdanninger, kan utvikles på bachelornivå når det er behov for dette.

.....